

Klooster en abdijen

Een klooster (van het Latijnse *claustrum*, afgesloten ruimte) is een gebouw of een samenstel van gebouwen dat dient tot huisvesting van een groep of gemeenschap van mannen of vrouwen, vaak monniken of monialen genoemd, die zich uit de wereld hebben teruggetrokken om een godsdienstig leven te leiden. In de westerse cultuur zijn vooral de kloosters van de katholieke en de oosters-orthodoxe kerken bekend. Er zijn een drietal manieren om een naam aan een klooster te geven:

1. Het wordt genoemd naar de orde, bijvoorbeeld minderbroedersklooster of predikherenklooster. Dit is tegenwoordig niet meer gangbaar.
2. Het wordt genoemd naar een heilige plaats, bijvoorbeeld Jeruzalem, Sion of Cenakel.
3. Het wordt gewijd aan een heilige.

Een abdij is een mannen- of vrouwenklooster van een contemplatieve (beschouwende) kloosterorde. Een abdijsamenleving wordt enkel gevormd bij ordes zoals de benedictijnen, kartuizers, cisterciënzers en norbertijnen. De leden van een abdijsamenleving worden monniken genoemd en leven volgens een kloosterregel. Om een abdij te stichten zijn er minimaal 12 leden nodig. Aan het hoofd staat een abt of abdis. In het algemeen is hij/zij verkozen voor het leven. Hiermee verschilt ze van een gewoon (niet behorend bij een orde) klooster, dat een overste kent.

De dag begint bij sommige ordes om 4 à 5 uur 's morgens en eindigt rond 20 à 21 uur, naargelang de seizoenen. Gebed, arbeid en geestelijke lectuur wisselen elkaar af. Het getijdengebed bestaat uit het zingen van psalmen, het uitspreken van gebeden en het voorlezen van Bijbelteksten. Daarnaast brengt men tijd in persoonlijk gebed door.

Vaak stonden graven, en vorsten in het algemeen, graag delen van hun gebied en middelen af om er abdijen te laten oprichten en zich daarmee een plaats in de hemel te verzekeren. Zij bleven vaak toezicht uitoefenen en controleerden de benoeming van de abten.

Kleine eigenaars en vrijgekomen lijfeigenen traden in dienst van kloosters door 'hunne vrijheid in eene vrijere dienstbaarheid te verwisselen' zoals dat in de charters werd vermeld. Daardoor genoten zij in tijden van misoogst ruimere bescherming en hoefden hun lastdieren dan niet te verkopen. Het kerngebied (*terra indominicata*) werd zoals overal in Europa bewerkt door de lijfeigenen van de meester, het andere deel bestond uit leengoederen die erfelijk waren.

Na de Beeldenstorm werden abdijen en kloosters het mikpunt van gewelddadige plundering, onder meer door de Watergeuzen.

De Mont Saint-Michel is een klein, rotsachtig schiereiland in Frankrijk. Het eiland ligt ongeveer 1 kilometer uit de kust bij de plaats Avranches in Normandië. Het is oorspronkelijk een getijdeneiland: het was over land bereikbaar bij laagwater, maar bij hoogwater was het omringd door water. Tegenwoordig loopt er een smalle verhoogde weg naar het eiland. Mont Saint-Michel, met zijn trapstraten, is alleen toegankelijk voor voetgangers.

In 1979 werd de Mont Saint-Michel met abdijsamenleving en de omliggende baai uitgeroepen tot werelderfgoed door de UNESCO. De gemeente waartoe het eiland en de abdij behoren heet Le Mont-Saint-Michel. Ze heeft 43 inwoners. Op het eiland staat een abdij, gebouwd tussen de elfde en zestiende eeuw. Sinds 2001 verzorgen de broeders en zusters van de Monastieke Gemeenschappen van Jeruzalem de religieuze aanwezigheid in de abdij. Ze verzorgen erediensten in de abdijsamenleving in de zomer en in de crypte "Notre-Dame des Trente Cierges" in de winter